

סוכרת נסתרת

רחל, בת 50, הגיעה למרפאה אנדוקרינולוגית בביה"ח שלנו בשל מחלת סוכרת שאובחנה אצלה לאחרונה. בבדיקת דם תקופתית שנלקחה בקופת החולים התגלו אצלה ערכי סוכר גבוהים של 280 מיליגרם לדציליטר בצום. רחל בעלת מבנה גוף רזה (BMI 24), מנהלת אורח חיים בריא ועוסקת בפעילות גופנית באופן קבוע. בתקופה האחרונה חשה בטוב ולא ירדה במשקל. תוצאות בדיקת הסוכר והאבחנה החדשה הדהימו אותה מכיוון שאין במשפחתה סיפור של סוכרת. בקהילה הוחל בטיפול ע"י מטפורמין (Metformin), כמקובל בסוכרת סוג 2. במעקב של מספר שבועות נשארו ערכי סוכר בדמה גבוהים והיא הופנתה למרפאתנו. בהסתמך על התמונה הקלינית, בוצעו לה בדיקות דם לנוגדנים ובדיקה למדידת רזרבת האינסולין בתאי בטא. רחל אובחנה כחולה בסוכרת נסתרת או כפי שהיא מכונה בספרות מקצועית סוכרת אוטואימונית חבויה של המבוגר Slowly progressive type 1 או (Latent Autoimmune Diabetes of Adults - LADA) diabetes. רחל החלה טיפול בהזרקות אינסולין.

סוכרת הינה מחלה עם מספר סוגים שהמשותף ביניהם זה היפרגליקמיה. האגודה האמריקאית לסוכרת מחלקת את מחלת סוכרת לסוג 1, לסוג 2 ולאחרים. כ- 90% מהמטופלים מאובחנים כחולי סוכרת סוג 2, וכ- 10% מכלל מקרי הסוכרת משתייכים לסוכרת סוג 1. בין שני הסוגים העיקריים קיים טווח אפור, בו ממוקמת LADA – או סוכרת סוג 1.5, המציגה תכונות הן של סוג 1 והן של סוג 2. ההערכה היום היא שכ- 2% - 12% מהחולים המאובחנים כסוכרתיים, הם למעשה חולי LADA.

רופאים נתקלו בתופעת LADA לגמרי במקרה בשנות השבעים, כאשר בחנו דרך לזהות חלבונים עצמיים בדמם של אנשים עם סוכרת סוג 1. זיהוי נוגדנים מסוג Islet Cell Antibodies בדמם של חולי סוכרת מסוג 1 הוכיח כי סוכרת סוג 1 היא מחלה אוטואימונית, לעומת סוכרת סוג 2 שאינה אוטואימונית ולה קשר לתסמונת מטבולית. זמן קצר מאוחר יותר התברר כי בקרב 11% מחולי סוכרת סוג 2 ניתן לאבחן את הנוגדנים האלה.

המודעות לקיומו של סוג זה של סוכרת עדיין נמוכה ואין קריטריונים ברורים מי מהחולים צריך להיבדק להימצאות נוגדנים בסרום. האם חשוב להשקיע באיתור ובאבחון מקרי LADA? הרוב המכריע של חולי סוכרת ובכללם LADA, מאובחנים בקהילה, הם מתחילים בטיפול פומי, בתרופות אנטי דיאבטיות הניתנות לרוב כטיפול בסוכרת סוג 2, כאשר המטרה העיקרית של הטיפול היא השגת שליטה על ערכי הסוכר ומניעת סיבוכים הנובעים מהיפרגליקמיה. זיהוי מוקדם של המחלה וטיפול מוקדם באינסולין עשוי לשמור על תפקוד תאי בטא ולהאט את קצב הידרדרות המחלה.

בנוסף, טיפול בסוכרת אוטואימונית חבויה במבוגר בתרופות מקבוצת סולפונילאוריאם עלול להחיש ולהחמיר את המחלה ולכן חשוב להימנע מטיפול באמצעות תרופות אלה.

האגודה לאימונולוגיה של סוכרת פרסמה מספר קריטריונים להגדרת LADA:

1. גיל החולה מעל 30.
2. הימצאות אחד מארבעת הנוגדנים השכיחים בסוכרת סוג 1 (ICAs) ובעיקר autoantibodies to GAD 65).
3. אין צורך בטיפול באינסולין בחצי השנה הראשונה מאז אבחון המחלה.

במחקרים שנעשו ב- LADA נמצאו מאפיינים נוספים על אלה המופיעים בסוכרת סוג 2:

1. תופעת המחלה לפני גיל 50.
2. BMI < 25.
3. היסטוריה אישית/משפחתית של מחלות אוטואימוניות.

האתגר המקצועי שלנו הוא באבחון המוקדם של סוכרת מסוג LADA והתחלה בטיפול מוקדם באינסולין על פי משטר טיפולי בדומה לטיפול בסוכרת סוג 1, במטרה למנוע הרס של תאי בטא ואת התקדמות המחלה.

